

Ray Bradbury – Chodec (*The Pedestrian*)

Autor: Robert M. Woods

Zasazen do městského listopadového večera roku 2053, je *Chodec* působivou povídkou o kráse chůze coby lidské činnosti a její nebezpečnosti v čase, kdy lidé přestali chodit, dívat se, poslouchat i myslet. Chůze „byla tím, co dělal pan Leonard Mead nejraději.“ Právě během oněch „deseti let procházení se“, „obyčejného procházení“ „každý večer hodiny a hodiny“ se Leonardu Meadovi otevřel nezkalený pohled na jeho svět. Pan Mead vlastně představuje model pro nás všechny. Je až s podivem, co všechno Leonard během svých procházek spatřil.

Pan Mead svého býval času „spisovatelem,“ ale teď – když se „časopisy ani knížky už neprodávaly“ – už nepíše. Dost možná, že Leonard psával, aby viděl – a nyní se za stejným účelem prochází. Mead žije v čase, kdy většina lidí zůstává uvnitř svých domovů s „obrazovkou.“ Během svých pravidelných procházek Leonard pozoruje, jak lidé roku 2053 bezduše prochází svými prázdnými a odcizenými životy. Jejich domy jsou popsány jako „hrobkám podobné budovy“ obývané „šedými přízraky.“ V této pustině se Mead vydává na své každodenní „pouti“ po ulicích zarostlých trávou – především z důvodu absolutního zanedbávání dalšími chodci.

Při svých cestách však nevidí jen beznaděj. Jednou se mu zdá, že zaslechl „zvuk podobný smíchu“, nakonec však dojde k závěru, že se zmylil. I když se lidství vytrácí, Leonard zůstává člověkem, který chodí a vidí. Výjev nadšeného zaujetí se odvíjí, když čtenář následuje Meada, který „spokojeně naslouchal jemnému šelestu svých bot v podzimním listí... čas od času zvedl za chůze list, aby blíže prozkoumal jeho žilky v matném světle lamp a přivoněl k jeho vůni lehce zatuchlého rozkladu.“

V tomto světě odcizení, vymizení chůze, kde většina „vidí“ skrze své sledovací obrazovky, byla normalita definována souladem se společností nastaveným chováním a Leonard Mead se jednoduše vymyká. Jednoho večera jej zastaví policejní hlídka. Dokonce i Leonard je v šoku, jelikož policie se stala „vzácnou, neuvěřitelnou věcí; v třímilionovém městě zbýval poslední policejní vůz...“ Tento příběh, stejně jako *451° Fahrenheita*, podle všeho naznačuje primát sociální a kulturní změny, za nimiž poslušně následují politické a obecní oblasti života. Jinými slovy, policie už jednoduše není potřeba (mimo skutečné výjimky jako Leonard Mead), **jelikož s úpadkem gramotnosti, občanské angažovanosti a prosté konverzace už masy netvoří dobré či špatné občany - zcela totiž přestaly občany být.** V tomto

prázdném světě přikazuje policie Leonardu Meadovi – vidoucímu chodci – „Zůstaňte stát. Stůjte na místě! Ani se nehněte!“ V tomto světě prohřešek kalibru procházení se volá po nucené cestě do „Psychiatrického centra pro výzkum regresivních tendencí.“

Většina Bradburyho povídek v sobě snoubí temný realismus s prvky či náznaky naděje. Do této kategorie spadá i povídka *Chodec*. Příběh končí zmíenkou o „jednom z domů“, který byl jasně rozsvícen. Byl to dům Leonarda Meada. Povídka však také končí v policejním voze, který Meada odváží do jeho nového domova. Zanechává za sebou „prázdná koryta ulic... prázdné chodníky, nehlasné a bez pohybu po celý zbytek oné chladné listopadové noci.“

Celým příběhem se vine kontrast světla a tmy. Ohledně lidí čteme o umělém světle jejich televizorů s „šedými nebo různobarevnými světýlky pohrávajících si s jejich obličejí“, na ulicích o „matném světle lamp“ a při Leonardově zatčení o „prudkém kuželu jasného světla“, kterým jej oslnila policejní hlídka. Mimo ohromujícího popisu Leonardova rozsvíceného domu se odehrávají ostatní odkazy na světlo ve formě podobenství. „Ve vzduchu se vznášel štiplavý mráz; řezal do nosu a rozpaloval plíce jako vánoční stromeček uvnitř prsou; člověk cítil studené světlo rozsvěcovat a zhasínat, všechny větve obalené neviditelným sněhem.“

Dá se říct, že *Chodec* oslavuje jeden z nejlidštějších počinů. Příběh nám ukazuje chůzi se všemi jejími možnostmi pro zrak a – v případě Meada – se všemi jejími nástrahami v dystopickém světě. Právě chůze nutí chodce zhluboka se nadechnout – hlouběji se nadechnout života a možná jej dokonce postrkuje k hlubší reflexi viděného, slyšeného a potenciálně poznatelného.

Úvaha Roberta M. Woodse *Walking to See: Ray Bradbury's The Pedestrian* vyšla na stránkách The Imaginative Conservative.